

Keurmerk Zoönosen: ook voor pluimvee

Zoönosen zijn ziekten die van dier op mens overdraagbaar zijn. Vanuit de samenleving komt steeds vaker de vraag welk risico dieren op een bedrijf vormen voor bezoekers, medewerkers of de omgeving. Het Keurmerk Zoönosen brengt deze risico's in kaart en geeft richtlijnen om besmetting te voorkomen.

Om aan te tonen dat veehouders maatregelen nemen om zoönosen te voorkomen en de kans op besmetting te beperken, bestaat het Keurmerk Zoönosen. In 2014 is het keurmerk vernieuwd. Naast de checklist met algemene vragen over hygiëne, faciliteiten, informatievoorziening en registratie zijn er nu ook specifieke vragen opgenomen per diersoort, waaronder pluimvee. Deze vragen hebben onder meer betrekking op vogelgriep (Aviaire Influenza, AI), Papegaaienziekte (psittacose), salmonellose, Aviaire tuberculose en bloedluis.

Salmonella-onderzoek

Volgens het keurmerk moet er op bedrijven waar eieren worden verkocht elke twee maanden salmonella-onderzoek plaatsvinden. In 2015 werd hierdoor een besmetting van *Salmonella* Typhimurium aangetoond op een kinderboerderij. Op basis van deze resultaten is de verkoop van eieren tijdelijk gestopt en zijn er maatregelen genomen om besmetting in de toekomst te voorkomen. Dit is een duidelijk voorbeeld van een zoönose die anders onopgemerkt was gebleven.

Hoe werkt het Keurmerk Zoönosen?

1. Checklist invullen met uw dierenarts

Met de checklist Keurmerk Zoönosen brengt u de risico's van mogelijk voorkomende zoönosen op uw bedrijf in beeld. Bij aanmelding wordt de checklist naar uw dierenartsenpraktijk gestuurd. U ontvangt van GD een verzoek om een afspraak te maken met uw dierenarts om de checklist samen in te vullen, bijvoorbeeld tijdens een periodiek bedrijfsbezoek.

Door het Keurmerk Zoönosen worden u en uw bezoekers zich meer bewust van de risico's van dieren voor mensen.

Ook pluimvee kan bepaalde ziekteverwekkers overdragen op mensen. Bewustwording hiervan helpt bij het voorkomen van deze overdracht.

2.Score door GD

Na retourzending van de ingevulde checklist ontvangt u een score voor de zoönosepreventie op uw bedrijf. Op basis van de toegekende score per onderdeel (algemeen deel en de vragen per diersoort die op uw bedrijf van toepassing zijn) kunt u samen met uw dierenarts bekijken welke punten voor verbetering in aanmerking komen.

3.Keurmerk

Bij een score van 60 procent of meer per onderdeel heeft u een zoönosen-verantwoord bedrijf. U ontvangt dan een keurmerk-bordje met daarop de keurmerkzegel voor dat jaar. Elk jaar vult u de checklist opnieuw in, samen met uw dierenarts. Bij een voldoende score ontvangt u elk jaar een nieuw keurmerkzegel. Scoort u minder dan 60 procent? Dan kunt u de benodigde maatregelen treffen en opnieuw een checklist aanvragen.

Voor wie?

Het Keurmerk Zoönosen is opgezet om veehouders bewuster te maken van mogelijke ziekteoverdracht op hun bedrijf, zonder

het plezier van het contact met dieren weg te nemen. Zeker als er bezoekers op het erf komen, is het belangrijk te weten waar risico's liggen. We merken dat het bewustzijn omtrent zoönosen elk jaar weer groeit.

Inmiddels hebben, naast kinderboerderijen, ook veel zorgboerderijen, mini-campings en reguliere veehouderijbedrijven dit keurmerk en de belangstelling neemt nog steeds toe.

Bij vrijwel elke veehouder komen weleens mensen op het erf of bij de dieren. Dan is het goed om te weten dat ziektekiemen van dieren op mensen kunnen overgaan. Door het keurmerk ziet de buitenwacht dat de veehouder zich hiervan bewust is en actief aan zoönosepreventie doet. Of het keurmerk zinvol is voor uw bedrijf, kunt u het beste voor uw eigen situatie beslissen. We zien in ieder geval dat het bordje 'Keurmerk Zoönosen' bij keurmerkhouders positief wordt ontvangen.

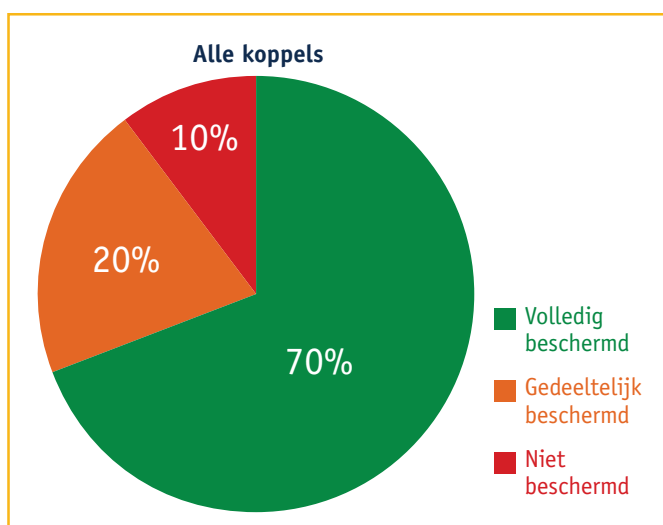
MEER OVER HET KEURMERK ZOËNOSEN

WWW.GDDIERGEZONDHEID.NL/KEURMERKZOONOSEN

Mogelijk 30% niet beschermd

Mogelijk 30 procent van de vleeskuikenkoppels is na vaccinatie niet goed beschermd tegen Gumboro, blijkt uit onderzoek. Dit draagt wellicht bij aan het voortduren van de Gumboro-uitbraken. Om Gumboro in te dammen is een goed vaccinatiebeleid van wezenlijk belang.

Samen met zeven VMP-pluimveepraktijken, die tevens in de KLOEK-groep (voorheen CAPE) samenwerken, onderzocht GD in november en december van het afgelopen jaar het aanslaan van de Gumboro-vaccinatie bij vleeskuikens. Aanleiding was dat de huidige uitbraak met Gumboro lang blijft aanhouden. Van dierenartsen kwamen sig-

30 procent van de gevaccineerde koppels binnen het onderzoek was niet of maar gedeeltelijk beschermd tegen Gumboro.

nalen dat de vaccinatie mogelijk niet goed werkt door fouten in de uitvoering of door vaccinatie op de verkeerde leeftijd. Ook zijn er veehouders die, ondanks een negatief advies van hun dierenarts, met minder dan één dosis per dier vaccineren.

Het onderzoek

Deelnemende praktijken stuurden van eind november tot eind december bloed in van vijftig Gumboro-gevaccineerde vleeskuikenkoppels. Dit bloed is met de AGP-test gecontroleerd op de aanwezigheid van antistoffen tegen Gumboro. Daarnaast werd de volgende aanvullende informatie over het koppel aangeleverd:

- wanneer het koppel geënt is en met welke entstof;
- de dosering;
- of er een vaccinatiedatumbepaling is gedaan;
- om welk ras het ging;
- van hoeveel moederdierenkoppels het koppel afkomstig was;
- op welke leeftijd bloed is getapt, om te bepalen hoeveel tijd er zat tussen de vaccinatie en bloedafname.

Zeven van de vijftig koppels waren traag groeiende dieren, de overige 43 koppels waren van reguliere rassen. De dieren waren per koppel afkomstig van één tot zes moederdierenkoppels. Twee koppels waren *in-ovo* geënt, 28 met een intermediate plus of heet vaccin en 19 met een intermediate vaccin. Van één koppel was de entstof onbekend. In zeven gevallen was er een enttijdstipbepaling gedaan om het juiste enttijdstip te bepalen. De periode tussen vaccinatie en monsternamenamming varieerde van 7 tot 39 dagen.